

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Svěřenský fond v holdingových strukturách

Svěřenský fond se stále častěji stává klíčovým nástrojem pro správu a mezigenerační předání nejen rodinného majetku. Právě v kombinaci s holdingovou strukturou umožňuje efektivně chránit a spravovat majetek a udržet jej pohromadě i v delším časovém horizontu. Při tvorbě svěřenského fondu za tímto účelem je vhodné pamatovat na určitá specifika české právní úpravy a současně zapojit léty prověřená řešení ze zahraničí.

Holding a co dál

Holdingová struktura je dnes vnímána jako nepsaný standard správy majetkových účastí nejen pro velké korporace. I relativně menší podnikatelé se tyto struktury v různých podobách naučili efektivně využívat nejen za účelem ochrany majetku a diverzifikace rizik, ale rovněž při přípravě na prodej firmy či její části, přípravě na efektivní vstup investora nebo nastavení motivačních programů pro zaměstnance.[\[1\]](#)

V praxi pak často vyvstává požadavek na nastavení takové struktury i pro potřeby budoucího mezigeneračního předání a ochrany majetku v dlouhodobějším horizontu. Vedle využití standardních nástrojů dědického práva jako závěť či dědická smlouva se přímo nabízí využití některé z forem fondových struktur, konkrétně pak institutu svěřenského fondu.

Takovýto svěřenský fond má svá specifika a při vhodném doplnění např. výše zmiňovanou závětí či rodinnou ústavou může sloužit jako základní pilíř vznikajícího dynastického majetku.

Představme si pro potřeby tohoto textu podnikatele, zakladatele a jediného společníka holdingové společnosti, skrze kterou drží podíly ve vícero provozních společnostech. Holdingová struktura je hotová a funkční, nicméně otázka „*co by nastalo s odchodem zakladatele*“ zůstává stále nezodpovězena. Zakladatel současně mimo holdingovou strukturu drží další významná aktiva (nemovitosti, umění, osobní portfolio).

Proč svěřenský fond?

a. Oddělení majetku od zakladatele

Základním aspektem vytvoření svěřenského fondu je vyčlenění majetku z vlastnictví zakladatele a jeho svěření svěřenskému správci. Zakladatel může majetek vyčlenit jak při vzniku fondu, tak i později, přičemž vlastnická práva k vyčleněnému majetku vykonává správce.

V našem příkladu zakladatel do svěřenského fondu vyčleňuje právě podíl v holdingové společnosti. Tímto krokem přestává být jejím vlastníkem a případná nenadálá událost na straně zakladatele by při správném nastavení již neměla negativně ovlivnit správu holdingu, např. z důvodu dočasné nemožnosti výkonu společnických práv, prodlev v dědickém řízení či sporů dědiců.

Do stejného svěřenského fondu je možné vyčlenit i další majetek, zde je však vhodné důsledně zvážit účel fondu a dopady (mj. i daňové) pro budoucí beneficiary.

b. Majetek zůstává pohromadě

Historicky bylo jedním z hlavních důvodů zakládání svěřenských fondů a obdobných nástrojů právě zamezení štěpení majetku. V minulosti bylo třeba zachovat pohromadě funkční celky majetku v podobě hospodářství, rybníků a polí či celých knížectví, v současnosti může být cílem zakladatele zachování celistvosti majetku, právě třeba v podobě podílu v holdingové společnosti či rodinného sídla.

Vyčlenění majetku do svěřenského fondu představuje jednoduchý a účinný způsob, jak majetek udržet pohromadě i mezi generacemi. Po smrti zakladatele zůstává celý vyčleněný majetek ve svěřenském fondu a ve správě správce, který se o něj stará dle pravidel určených zakladatelem ve statutu svěřenského fondu.

c. Zajištění kontinuity správy majetku

Skutečnost, že v našem případě vytváří zakladatel svěřenský fond a vyčleňuje do něj majetek již za svého života, je podstatnou předností této formy správy majetku. Zakladatel, přestože již není vlastníkem vyčleňovaného majetku, si může ve svěřenském fondu dle statutem stanovených pravidel ponechat důležitou roli.

Specifika holdingového svěřenského fondu

Klíčové pro zajištění dlouhodobě funkční správy majetku je správné nastavení a vyvážení práv a povinností jednotlivých aktérů svěřenského fondu, ať již stanovených zákonem (zakladatel, správce, beneficianti) nebo fakultativních, vymezených zakladatelem ve statutu svěřenského fondu (protektor, rodinná rada a další).

a. Více správců a jejich role

Správci svěřenského fondu náleží plná správa vloženého majetku, osoba správce je tedy pro každého zakladatele zcela klíčová. Svěřenský fond může mít správců i více a pro potřeby holdingového svěřenského fondu lze takovou variantu zpravidla doporučit.

Vícero správců umožňuje snížit riziko paralýzy svěřenského fondu při absenci jednoho správce, správci mohou mít rozdělené role dle specializací nebo může zakladatel ve statutu fondu určit klíčová právní jednání, ke kterým je třeba společného jednání více správců.

Často volenou variantou je pak i kombinace správce profesionálního a rodinného, ať již přímo z členů rodiny zakladatele či blízkých přátel. Česká právní úprava dokonce výslovně umožňuje, aby byl jedním ze správců i sám zakladatel či jeden z beneficiantů. S takovým správcem však musí vždy jednat (a tedy být i jmenován) správce nezávislý, tedy takový, který není současně ani zakladatelem ani beneficentem.

Vzhledem k zásadní roli správce svěřenského fondu je rovněž klíčové, kdo bude oprávněn správce jmenovat a odvolávat. Toto právo náleží ze zákona zakladateli, nicméně v rámci statutu je možné jej upravit a přenést i na další osoby či orgány svěřenského fondu.

b. Protektor a rodinná rada

Jakkoliv může více správců usnadnit běžný provoz svěřenského fondu, pro dlouhodobější horizont volí zakladatelé zpravidla i další osoby a orgány, které mají na správu majetku ve svěřenském fondu dohlížet. Práva a povinnosti těchto orgánů je nutné vzhledem k absenci hlubší zákonné

úpravy pečlivě vymezit ve statutu fondu, stejně tak jako jejich vzájemné vztahy.

Často zřizovaným orgánem je tzv. protektor, jak bývá často označován singulární orgán dohledu, či rodinná rada, jako orgán vícečlenný.

Těmto orgánům je často svěřováno např. právo dohlížet nad hospodařením fondu či plnění beneficentům, jmenovat a odvolávat správce fondu, schvalovat interně klíčová jednání správců při správě majetku nebo jmenovat dalších beneficenty.

c. Beneficenti

Soukromý svěřenský fond je zřizován ve prospěch obmyšlených osob - beneficentů. U svěřenských fondů zde diskutovaného typu je vhodné počítat s tím, že okruh beneficentů se může časem měnit, část z nich nemusí být v době vytvoření svěřenského fondu zakladateli známa, a statut by měl obsahovat jasné mechanismy a pravidla pro jejich určení a jmenování, stejně tak jako pro rozsah možného plnění každému z beneficentů.

V rámci statutu svěřenského fondu by mělo být pamatováno i na možnost beneficenta vyloučit či mu plnění z fondu omezit, a v neposlední řadě i na určení náhradních beneficentů či pravidel pro naložení s majetkem spravovaný ve svěřenském fondu ve chvíli, kdy je původní okruh osob vyčerpán.

Vybrané daňové aspekty svěřenského fondu v holdingové struktuře

Obecně platí, že svěřenský fond je poplatníkem daně z příjmů právnických osob. Základním daňovým aspektem, který umožňuje výše popsané využití svěřenského fondu v holdingové struktuře, je osvobození příjmů z podílu na zisku vypláceného dceřinou (holdingovou) společností, pokud svěřenský fond drží v holdingové společnosti alespoň 10% podíl po dobu alespoň 12 měsíců.[2] Zisk tvořený holdingovou společností je tak možné dále vyplácet do svěřenského fondu bez daňového zatížení obdobně, jako je možné vyplácet zisk mezi dceřinými společnostmi a holdingem v holdingové struktuře.

Na vklad majetku do svěřenského fondu, ať již při založení či v průběhu trvání fondu, se hledí jako na vklad do obchodní korporace[3] a nepodléhá tedy dani.

Při vyplácení plnění beneficentům je pak třeba rozlišovat, zda je jim plněno ze zisku svěřenského fondu, nebo z jistiny, tedy z ostatního majetku svěřenského fondu. Vždy platí, že nejprve je třeba plnit ze zisku a až následně z ostatního majetku fondu.[4] V případě plnění ze zisku pak bude takové plnění na straně beneficenta považováno za příjem z kapitálového majetku,[5] v případě plnění z ostatního majetku pak za ostatní příjem.[6]

Zákon umožňuje ve stanovených případech osvobození příjmů beneficenta při plnění ze svěřenského fondu, avšak pouze v případě plnění z ostatního majetku. Zpravidla se bude jednat o plnění z majetku osobám blízkým zakladateli.[7] Správce by měl z tohoto důvodu v okamžiku každé výplaty pečlivě evidovat, zda plní ze zisku či z ostatního majetku svěřenského fondu.

Závěr

Svěřenské fondy jako vrchol holdingové struktury nejsou módním trendem, nýbrž osvědčeným nástrojem pro správu a ochranu majetku. Při vhodném nastavení dokáží přinést klid zakladateli a jeho rodině a současně i upevnit pozici celé skupiny u bank, obchodních partnerů či investorů tím, že

posílí vnímání celé struktury jako dlouhodobého a důvěryhodného subjektu.

Mgr. Karel Rada, LL.M.

Advokát

[AVENTAS s.r.o., advokátní kancelář](#)

Antala Staška 2027/79

140 00 Praha 4

Tel.: 420 603 291 734

Email: rada@aventas.cz

[1] Blíže k využití holdingový struktur např. >>> [zde](#).

[2] Ust. § 19 odst. 1 písm. ze), odst. 3 písm. b) zákona č. [586/1992](#) Sb., o daních z příjmů („ZDP“).

[3] Ust. § 21f ZDP

[4] Ust. § 21c odst. 1 ZDP

[5] Ust. § 8 odst. 1 písm. i) ZDP

[6] Ust. § 10 odst. 1 písm. m) ZDP

[7] Ust. § 10 odst. 3 ZDP písm. c) ZDP

Další články:

- [Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel x společnost\)](#)
- [Jak se vyhnout zákazu a postihu dohod o určování cen pro další prodej?](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)

- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporální autonomie](#)
- [Zákon Lugovéhoho: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)